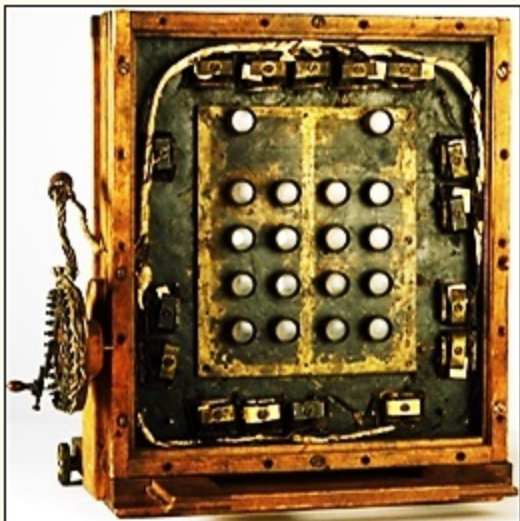

1886.02.KASIM

**DÜNYANIN İLK FİLMİNİ ÇEKEN
16 OBJEKTİFLİ KAMERA
İCAT EDİLDİ...
MUCİT:LOUIS LE PRINCE**

**16 OBJEKTİFLİ KAMERA
LOUIS LE PRINCE
(TALİP KOÇ ARŞİVİ)**

1886 yılında Louis le Prince tarafından icat edilip, 2.Kasım.1886 tarihinde patent başvurusu yapılmasına karşın, 16.Kasım.1888 yılında patenti alınan kamera. Bu kamera ile çekilip günümüze gelen tek film, 'Dünyanın İlk Filmi' olarak kabul ettüğümüz 18.Ağustos.1877 tarihli 'Kdşede Yürüyen Adam' dir.

1887.18.AĞUSTOS

**DÜNYANIN İLK FİLMİ
'KÖŞEDE YÜRÜYEN ADAM'
YÖN:LOUIS LE PRINCE
ÇEKİLDİ...**

Maalesef, ülkemizde yayınlanan hiçbir sinema tarihi kitabında yer almayan, ilk kez bu kitapta yer verdiğimiz bu film Dünyanın İlk Filmidir. 1 saniyelik bu görüntü, yine film festivalleri kapsamında yalnızca ülkemizde değil dünyada ilk gösterimi, galası 08.BURSA FRANSA FİMLERİ FESTİVALI' nde yapılacaktır.

1888.AĞUSTOS

**CHRONOPHOTOGRAPHE
KRONOFOTOGRAF
MUCİT:ÉTIENNE-JULES MAREY**

Étienne-Jules Marey, 'fotograf tüfeği' adını verdiği kamerasını geliştirip, Bilimler Akademisi'nde sunumunu yaptı.

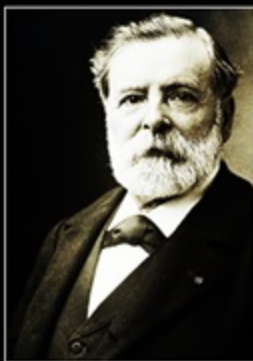
Talip Koç

Uluslararası Bursa Film Festivali
Kurucusu / Organizasyon Komitesi Başkanı

Başlangıcından Günümüze

Fransa Sinema Tarihi

Cilt-1 / 1887-1895

Yayınları
2020

Talip Koç

ULUSLARARASI BURSA FİLM FESTİVALİ
KURUCUSU / ORGANİZASYON KOMİTESİ BAŞKANI

Fransa Sinema Tarihi

CİLT-1

1887-1895

“Fransız Sinemasının İlk Yılları”

Uluslararası Bursa Film Festivali

Yayınları

2 0 2 0

Sinema-7

Talip Koç
Fransa Sinema Tarihi / Cilt-1: (1887-1895)

1.Baskı, Bursa, Kasım 2019

Yayına Hazırlayan:

Tasarım:

Ofset Hazırlık:

Düzeltili:

Yayın Koordinatörü:

Talip Koç

© Uluslararası Bursa Film Festivali / Yayınları-2020

Tüm yayım hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

TALİP KOÇ

**BURSA FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ
ORGANİZASYON KOMİTESİ BAŞKANI**

BAŞLARKEN...

Türkiye'nin İlk ve Tek Fransa Filmleri Festivali, **BURSA FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ** 8 yaşında...1987 yılında Bursa'da film festivali düzenlemek amacıyla kurucusu olduğum Lebon Kültür Merkezi'nin yıl içinde organize ettiği çoğu film festivali 25 etkinlikten biri olan **BURSA FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ** tarihsel dönemleri baz alarak yapılmaktadır. Festivalimiz, 2019 yılından itibaren, dünyanın her yerinde ki sinemaseverlere ulaşabilmek amacıyla Youtube üzerinden yapılacaktır.

8.Bursa Fransa Filmleri Festivali daha önce festivallerimizde filmlerimizi izleme olanağı bulamamış seyircilerimizi de düşünerek ilk festivalimizden itibaren gösterimini yaptığımız filmler de tekrar seyircisiyle buluşturacaktır.

Önümüzdeki 5 yılı baz alarak festivallerimiz ve konuları aşağıda sıralanmıştır:

**2019 / 08.BURSA
FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ
-FRANSIZ SİNEMASININ İLK YILLARI
-1888-1908**

**2020 / 09.BURSA
FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ
-1. DÜNYA SAVAŞI ÖNCESİ DÖNEMİ
-1908-1914**

**2021 / 10.BURSA
FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ
-1. DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİ
-1914-1918**

**2022 / 11.BURSA
FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ
-SİNEMANIN SANATA DÖNÜŞÜMÜ
-1918-1922**

**2023 / 12.BURSA
FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ
-SİNEMANIN ALTIN ÇAĞI
-1922-1927**

Kitabımın ciltlerini festivalimizin yanda sıraladığımız tarihsel süreçlerini baz alarak hazırladığımı, her yıl da festivalimizle birlikte kitabımın cildini de buna göre şekilleneceğini hatırlatmak isterim.

Buna göre kitabımızın ilk cildi:

FRANSA SİNEMA TARİHİ

1.BÖLÜM:

**FRANSIZ SİNEMASININ İLK YILLARI
1887-1895**

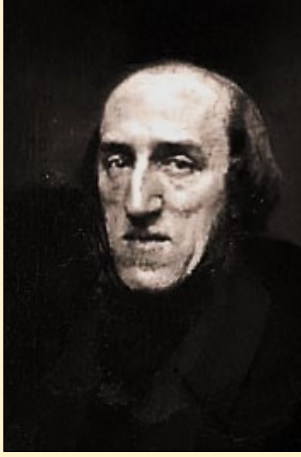
Bir hatırlatma da; konumuz olduğu için sinema kitaplarını ele alırsak yeni gelişmelerin bu kitaplarda yer almadığı 30-40 yıllık bilgiler baz alınarak bu kitapların hazırlandığı malumdur.

Bu kitapta 2019 yılı dahilinde, son gelişmeler ışığında bilgilerin yer aldığını da anımsatmak isterim.

**15.KASIM.2019
BURSA**

İÇİNDEKİLER:

07. Önsöz
09. İçindekiler
01. ÖNSÖZ
Sahife.7
02. İÇİNDEKİLER
Sahife.9
03. SİNEMA TARİHİ-GİRİŞ
Sahife.11
04. BAŞLARKEN
Sahife.11
05. **PRAXİNOSCOPE:PRAKSİNOSKOP**
Sahife.12
06. **THÉÂTRE OPTIQUE:OPTİK TİYATRO**
Sahife.12
07. **PRAXİNOSCOPE:PRAKSİNOSKOP**
DÜNYANIN TAŞINABİLİR
İLK SİNEMA KAMERASI:
FUSİL PHOTOGRAPHIQUE:
FOTOĞRAF TÜFEĞİ
İCAT EDİLDİ...
Sahife.12
08. **THÉÂTRE OPTIQUE:**
OPTİK TİYATRO
MUCİT: CHARLES-ÉMİLE REYNAUD
Sahife.12
09. **DÜNYANIN İLK FİLMİ'Nİ ÇEKEN**
16 OBJEKTİFLİ KAMERA
İCAT EDİLDİ...
MUCİT:LOUIS LE PRİNCE
Sahife.14
10. **CHRONOPHOTOGRAPHE**
KRONOFOTOĞRAF
MUCİT:ÉTIENNE-JULES MAREY
Sahife.14
11. **DÜNYANIN İLK FİLMİ**
'KÖŞEDE YÜRÜYEN ADAM'
YÖN:LOUIS LE PRİNCE
ÇEKİLDİ...
Sahife.14
12. **DÜNYANIN İKİNCİ FİLMİ'Nİ ÇEKEN**
TEK OBJEKTİFLİ KAMERA
İCAT EDİLDİ...
MUCİT:LOUIS LE PRİNCE
Sahife.16
13. **DÜNYANIN İKİNCİ FİLMİ**
'ROUNDBAY BAHÇESİ SAHNESİ'
YÖN:LOUIS LE PRİNCE
ÇEKİLDİ...
Sahife.16
14. **DÜNYANIN İLK FİLMİNİN YÖNETMENİ**
LOUIS AIMÉ AUGUSTİN LE PRİNCE
KAYBOLDU...
Sahife.16
15. CHARLES-ÉMİLE REYNAUD
İLK OPTİK TİYATRO GÖSTERİSİ'Nİ
GERÇEKLEŞTİRDİ...
- FİMLERE İLK KEZ AD KONULDU**
Sahife.16
16. HALKA AÇIK **İLK FİLM GÖSTERİMİ**
Sahife.16
17. LUMİERE KARDEŞLER,
CİNÉMATOGRAPHE'NİN PATENTİNİ
ALDI...
Sahife.17
18. LUMİERE KARDEŞLER'İN
CİNÉMATOGRAPHE
FİLM GÖSTERİLERİ
Sahife.17
19. LUMİERE KARDEŞLER'İN
CİNÉMATOGRAPHE
HALKA AÇIK İLK FİLM GÖSTERİSİ
Sahife.25

**JOSEPH ANTOİNE
FERDİNAND PLATEAU**
1801-1883

SİNEMA TARİHİ GİRİŞ...

PLATEAU TEZİ

Belçikalı fizikçi,
JOSEPH A.FERDİNAND PLATEAU
1829 yılında Gent Üniversitesi'nde
sunduğu doktora tezinde,
**HAREKET EDEN GÖRÜNTÜNÜN
İLÜZYONU:** 'Gözün ağ tabakasındaki
ışıklı bir izlenim, buna yol açan neden
ortadan kalktıktan sonra da saniyenin
1/10 sürer.'

Bu tezde ki fikirler, aslında yüzyıllar
öncesine dayanıyor. Gelin bu fikrin
tarihçesine bir bakalım:

M.Ö.04.YÜZYIL: ARİSTOTİLES

M.Ö.05.YÜZYIL: MO Tİ

Günümüzde 'karanlık oda' fikrine en
yakın tez Mo Ti'ye aittir. Çinli düşünür,
yaptığı gözlemler sonucunda karanlık
bir ortama açılan küçük bir delikten
giren ışığın dışarıda bulunan ışıklı
nesnenin tümüyle başaşağı bir
yansımasını meydana getirdiğini
belirtmişti.

M.S. 02.YÜZYIL: BATLAMİUS

M.S. 09.YÜZYIL: İBN-İ EL HAYTAM

Özellikle İbn-i El Haytam temelde
aynı, birbirine yakın bu fikirleri
derlemiş, ışık ışınlarının doğrusal
yayılm ilkesini bulmuştu.

M.S. 14.YÜZYIL: LUERETİUS

M.S. 15.YÜZYIL: LEONARDO DA VİNCİ

M.S. 15.YÜZYIL: PAOLO TOSCANELLİ

M.S. 16.YÜZYIL: GEMMA FRİSİUS

Karanlık bir ortama açılan iğne
deliğinden sızan ışıkla ilgilendiler.

M.S. 16.YÜZYIL: GİOVANNİ B.D.PORTA

bu fikirlerden yola çıkıp, Camera
Oscura (Karanlık Oda) fikrini
geliştirmiştir.

M.S. 16.YÜZYIL: SİR DAVID BREWSTER

Sir David Brewster karanlık oda / kutu
teknikiyle ilk fotografik görüntüler elde
etti.

1826: JOSEPH NİCÈPHORE NİÈPCE

İlk fotoğrafı çeken kişi olarak tarihe
geçmiştir.

FRANSA SİNEMA TARİHİ

1.BÖLÜM:

FRANSTZ SİNEMASININ İLK YILLARI
1887-1895

BAŞLARKEN...

Sinema denildiği zaman akla 7.sanatı
başlatan Fransız Lumiere Kardeşlerin
1895 yılında gerçekleştirdiği 'ilk film
gösterisi' gelir.

Ülkemizde de kabul gören bu kanının
aksine Lumiere Kardeşler'den evvel
bu konuda pek çok çalışma yapılmıştır.

Konumuz Fransa Sineması'nın ilk
yılları olduğunu gözönünde
bulursak iki isim öne çıkar:

1882 yılında 'İlk sinema kamerası'
olarak kabul edilen **FOTOĞRAF TÜFEĞİ**
(FUSİL PHOTOGRAPHIQUE) çalışmasıyla
Etienne-Jules Marey,

1887 yılında çekilen ve 'Dünya'nın İlk
Filmi' olarak kabul gören **KÖŞEDE
YÜRÜYEN ADAM** çalışmasıyla Louis le
Prince.

Hemen bir dipnot olarak hatırlatmakta
fayda görüyorum; başta da
değindiğimiz üzere Türkiye'de
yayınlanan hiçbir kitapta 'Köşede
Yürüyen Adam' hakkındaki bilgiler ilk
kez bu kitabımızda gün yüzüne
çıkacaktır.

Son birkaç yıl evveline kadar da kabul
gören yine Le Prince'nin bir yıl sonraki
çalışması 'Roundbay Bahçe
Sahnesi'ydi...

Yeni veriler ışığında 1890 yılında
esrarengiz biçimde ortadan kaybolan
Le Prince'nin 'on altı mercekli'
kamerasıyla çektiği 'Köşede Yürüyen
Adam' ın keşfi dünyada ses getirirken
ülkemizde ilk kez kitabımızda yer
almıştır.

Bir müjdeyi de buradan vermek
gerekirse 1 saniyelik bu kısa film, film
festivalleri kapsamında ilk kez
festivalimizde gösterilecektir.

FRANSA SİNEMA TARİHİ**1.BÖLÜM:**FRANSTZ SİNEMASININ İLK YILLARI
1888-1908

1877

PRAXINOSCOPE:PRAKSİNOSKOP
THÉÂTRE OPTIQUE:OPTİK TİYATRO
 Her iki çalışmanın da muciti Fransız Emile Reynaud aynı zamanda 'animasyon / canlı resim tekniği' nin de öncüsüdür.

PRAXINOSCOPE
 PRAKSİNOSKOP
 CHARLES-ÉMİLE REYNAUD
 1877

1882

DÜNYANIN TAŞINABİLİR
İLK SİNEMA KAMERASI:
FUSİL PHOTOGRAPHIQUE:
 FOTOĞRAF TÜFEĞİ
 İCAT EDİLDİ...

Étienne-Jules Marey, tarafından saniyede 12 fotoğraf çekebilen, sonrasında çekilen fotoğrafları yana görüntüleyerek izlenmesine olanak sağlayan 'ilk taşınabilir sinema kamerasını' icat edildi.

1884.14.OCAK

THÉÂTRE OPTIQUE:
OPTİK TİYATRO
 MUCİT: CHARLES-ÉMİLE REYNAUD

THÉÂTRE OPTIQUE:
OPTİK TİYATRO
 MUCİT: CHARLES-ÉMİLE REYNAUD

Fransız, Émile Reynaud 1877 yılında icat ettiği 'Praxinoscope'u geliştirip, ona büyülü fener ilave edip, perdeye canlı resimler yansıttığı alet.

Dünya Sinema Tarihi

D E Ğ İ Ş İ Y O R...

Dünya Sinema Tarihi

İlk Film'i...

Soru:

Dünya Sinema Tarihi'nin
İlk Film Film'i
Hangisidir?...

Bursa ve ülkemizde gerçekleştirilen DÜNYA SİNEMA TARİHİ seminerlerinde, sinema tarihi konulu kitap ve dergilerde **DÜNYANIN İLK FİLMİ** olarak Lumière Kardeşlerin 'Trenin Gara Girişi' filmi kabul edilmektedir.

Maalesef 30 yıl öncesinde kalan bu bilgiyle okullarda ve DÜNYA SİNEMA TARİHİ seminerlerinde eğitim verilir, öğrenci ile seminerlere katılanlara yanlış bilgiler verilmektedir.

Ve yine maalesef ki, 30 yıl öncesinin bilgileriyle seminerler veren, kendisini geliştirip,güncellemeyen akademisyen ve eğitimcilerin verdiği seminerlerde bu yanlışlığa düştükleri görülmektedir.

Sorumuzun Doğru Cevabını,
Yazılı ve Sözlü Kaynak Olarak
Ülkemizde ilk kez kitabımızda
Yer Veriyoruz!...

Doğru Cevap Aşağıdadır!...

1887.18.AĞUSTOS

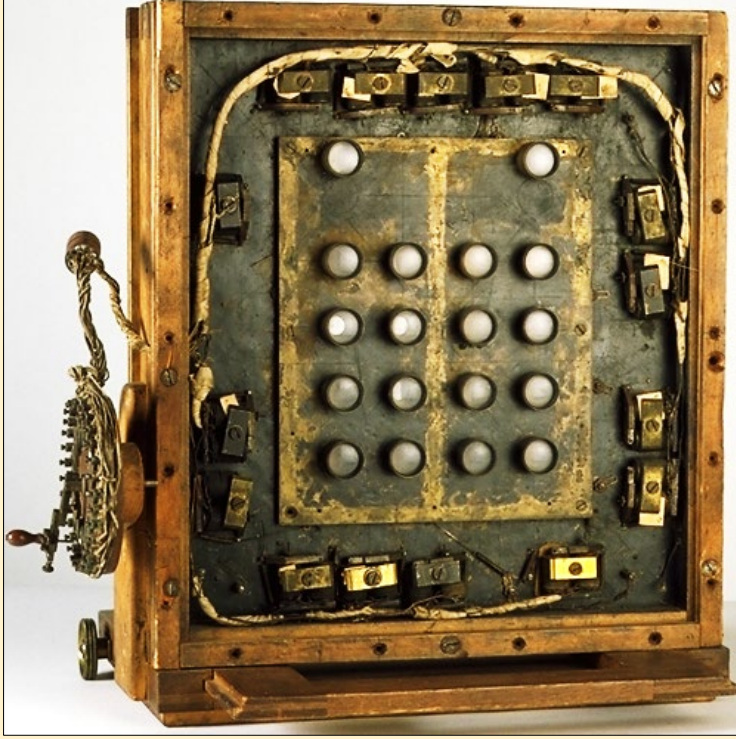
DÜNYANIN İLK FİLMİ
'KÖŞEDE YÜRÜYEN ADAM'
YÖN:LOUIS LE PRİNCE
ÇEKİLDİ...

Maalesef, ülkemizde yayınlanan hiçbir sinema tarihi kitabında yer almayan, ilk kez bu kitapta yer verdiğimiz bu film Dünyanın İlk Filmidir. 1 saniyelik bu görüntü, yine film festivalleri kapsamında yalnızca ülkemizde değil dünyada ilk gösterimi, galası **08.BURSA FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ'** nde yapılacaktır.

1886.02.KASIM

DÜNYANIN İLK FİLMİ'Nİ ÇEKEN
16 OBJEKTİFLİ KAMERA
 İCAT EDİLDİ...
 MUCİT:LOUIS LE PRİNCE

16 OBJEKTİFLİ KAMERA
 LOUIS LE PRİNCE
 (TALİP KOÇ ARŞİVİ)

1886 yılında Louis le Prince tarafından icat edilip, 2.Kasım.1886 tarihinde patent başvurusu yapılmasına karşın, 16.Kasım.1888 yılında patenti alınan kamera. Bu kamera ile çekilip günümüze gelen tek film, 'Dünyanın İlk Filmi' olarak kabul ettiğimiz 18.Ağustos.1877 tarihli 'Köşede Yürüyen Adam' dır.

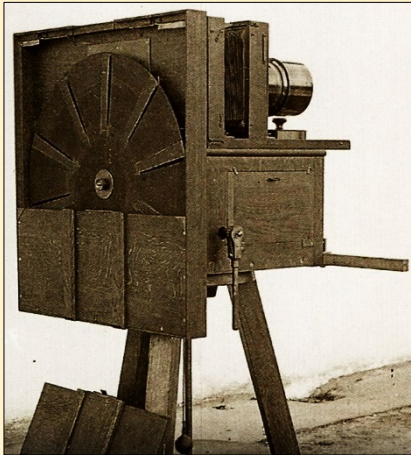
1887.18.AĞUSTOS

DÜNYANIN İLK FİLMİ
'KÖŞEDE YÜRÜYEN ADAM'
 YÖN:LOUIS LE PRİNCE
 ÇEKİLDİ...

Maalesef, ülkemizde yayınlanan hiçbir sinema tarihi kitabında yer almayan, ilk kez bu kitapta yer verdiğimiz bu film Dünyanın İlk Filmidir. 1 saniyelik bu görüntü, yine film festivalleri kapsamında yalnızca ülkemizde değil dünyada ilk gösterimi, galası **08.BURSA FRANSA FİMLERİ FESTİVALİ'** nde yapılacaktır.

1888.AĞUSTOS

CHRONOPHOTOGRAPHE
 KRONOFOTOĞRAF
 MUCİT:ËTIENNE-JULES MAREY

Ëtienne-Jules Marey, 'fotoğraf tüfeği' adını verdiği kamerasını geliştirip, Bilimler Akademisi'nde sunumunu yaptı.

Dünya Sinema Tarihi
D E Ğ İ Ş İ Y O R...

Dünya Sinema Tarihi

Halka Açık

İlk Filminin Gösterimi

Soru:

Halka Açık
İlk Film Gösterisini
Kim Gerçekleştirdi?

HALKA AÇIK İLK FİLM GÖSTERİMİ
Bursa ve ülkemizde gerçekleştirilen DÜNYA SİNEMA TARİHİ seminerlerinde, sinema tarihi konulu kitap ve dergilerde 'Halka Açık İlk Film Gösterilerini' Lumière Kardeşlerin gerçekleştirdiği bilgisine yer verilmektedir.

Maalesef 30 yıl öncesinde kalan bu bilgiyle okullarda ve DÜNYA SİNEMA TARİHİ seminerlerinde eğitim verilip, öğrenci ile seminerlere katılanlara yanlış bilgiler verilmektedir.

Ve yine maalesef ki, 30 yıl öncesinin bilgileriyle seminerler veren, kendisini geliştirip,güncellemeyen akademisyen ve eğitimcilerin verdiği seminerlerde bu yanlışlığa düştükleri görülmektedir.

Sorumuzun Doğru Cevabını,
Yazılı ve Sözlü Kaynak Olarak
Ülkemizde ilk kez kitabımızda
Yer Veriyoruz!...

Doğru Cevap Aşağıdadır!...

1895.05.ŞUBAT

Bilinenin aksine, 'Halka Açık İlk Film Gösterilerini' Lumière kardeşler değil, onların gösterimlerinden 8 gün önce, mucidi oldukları THE MARVELLOUS CINEMATOGRAPH'la Jean-Aemè Leroy & Eugene Lauste tarafından New York'ta gerçekleştirildi.

1888.

**DÜNYANIN İKİNCİ FİLMİ'Nİ ÇEKEN
TEK OBJEKTİFLİ KAMERA
İCAT EDİLDİ...
MUCİT:LOUIS LE PRİNCE**

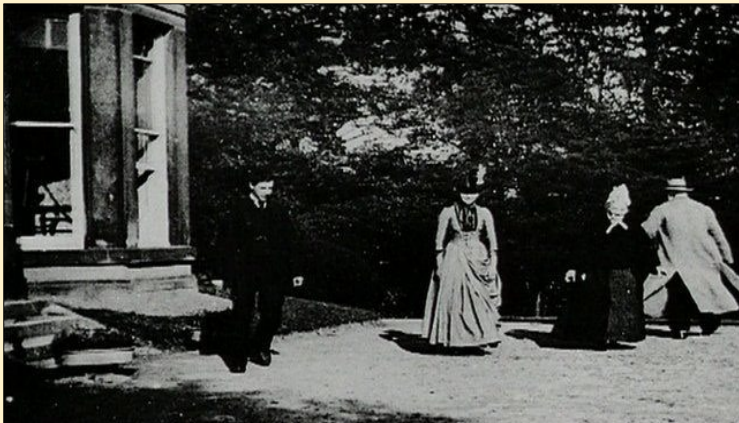

**TEK OBJEKTİFLİ İKİ KAMERA
LOUIS LE PRİNCE
(TALİP KOÇ ARŞİVİ)**

1888 yılında Louis le Prince tarafından marangoz Frederic Mason, asistanı James Longley ve kayınpederi Joseph Whitley'in desteği ile imal edilmiştir.

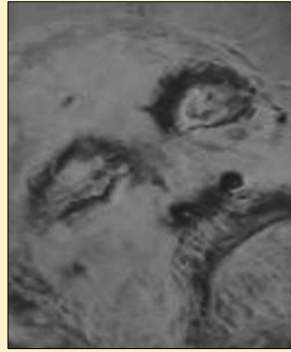
1888.14.EKİM

**DÜNYANIN İKİNCİ FİLMİ
'ROUNDBAY BAHÇESİ SAHNESİ'
YÖN:LOUIS LE PRİNCE
ÇEKİLDİ...**

Yine ilk kez kitabımızda varlığını öğreneceğiniz bu filmde Le Prince Yine ilk kez kitabımızda varlığını öğreneceğiniz bu filmde Le Prince, kayınpederi Joseph'in evinin bahçesinde eşi Harriet Hartley, oğlu Adolphe Le Prince, kayınpederi Joseph ve kayınvalidesi Sarah'ın 2.5 saniyelik görüntüleri yer almakta. Bu filmde ülkemizde film festivalleri kapsamında ilk kez 08.BURSA FRANSA FİLMLERİ FESTİVALİ' nde gösterimi yapılacaktır.

1890.16.EYLÜL

**LOUIS LE PRİNCE
CESETİNİN OLDUĞU İDDİA
EDİLEN FOTOĞRAF**

**DÜNYANIN İLK FİLMİNİN YÖNETMENİ
LOUIS AIMÉ AUGUSTİN LE PRİNCE
KAYBOLDU...**

Dünyanın İlk Filmi 'Köşede Yürüyen Adam' ın yönetmeni Louis le Prince, 16.Eylül.1890 günü esrarengiz bir şekilde kayboldu. En son bir trene binerken görülen Le Prince 1897 yılında resmen vefat ettiği kabul edildi. 2003 yılında kardeşinin torunu tarafından, kaybolduğu döneme dair boğulmuş bir ceset fotoğrafını Le Prince'e benziyor diye sunmasına karşın gerçekliği ispatlanamadı.

1892.28.EKİM

**CHARLES-ÉMİLE REYNAUD
İLK OPTİK TİYATRO GÖSTERİSİ'Nİ
GERÇEKLEŞTİRDİ...**

FİMLERE İLK KEZ AD KONULDU

Reynaud, Grevin Müzesi'nde 'optik tiyatro' adını verdiği gösteriler de 'ilk'ler de yaşandı:

- Delikli filmler,
- Filmlere isim verilmesi

28.Ekim.1892 yılında gerçekleştirilen İlk gösterimin programı ise:

- ZAVALLI PIERROT
PAUVRE PIERROT
- PALYAÇOYLA KÖPEKLERİ
CLOWN ET SES CHIENS
- BİR BARDAK BİRA
UN BON BOCK

1895.05.ŞUBAT

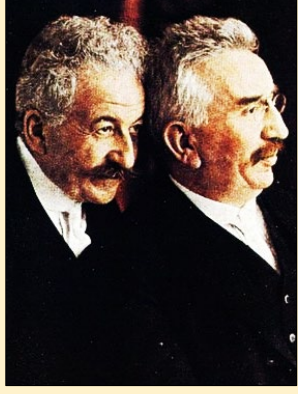
HALKA AÇIK İLK FİLM GÖSTERİMİ
Bilinenin aksine, 'Halka Açık İlk Film Gösterilerini' Lumière kardeşler değil, onların gösterimlerinden 8 gün önce, mucidi oldukları THE MARVELOUS CINEMATOGRAPH'la Jean-Aemé Leroy & Eugene Lauste tarafından New York'ta gerçekleştirildi.

1895.13.ŞUBAT

**LUMİERE KARDEŞLER,
CİNEMATOGRAPHE'NİN PATENTİNİ
ALDI...**

Kinetoskop üzerinde çalışan Lumiere Kardeşler, Cinématographe'nin patentini aldı...

1895.22.MART

**LUMİERE KARDEŞLER'İN
CİNEMATOGRAPHE
FİLM GÖSTERİLERİ**

MART.22:

-Paris / Rue de Rennes

NİSAN:

-Sorbonne

HAZİRAN.12:

-Lyon / Fotoğrafçılık Kongresi

KASIM.10:

-Brüksel / Fotoğrafçılar Birliđi

KASIM.16:

-Sorbonne

1895.28.ARALIK

**LUMİERE KARDEŞLER'İN
CİNEMATOGRAPHE**

HALKA AÇIK İLK FİLM GÖSTERİSİ
Lumière Kardeşlerin babası Charles-Antoine Lumière, kafasında belirlediği üç yer arasında yer alan Salon des Indiens'e onay vermiştir. Yarım saat süresince 10 filmin gösterimi yapılmıştır.
